خارج الفقه

۲۸-۷-۱۴۰۵فقه اکبر ۳

۱۳

(مکتب و نظام سیاسی اسلام)

دراسات الاستاذ:

مهدي الهادوي الطهراني

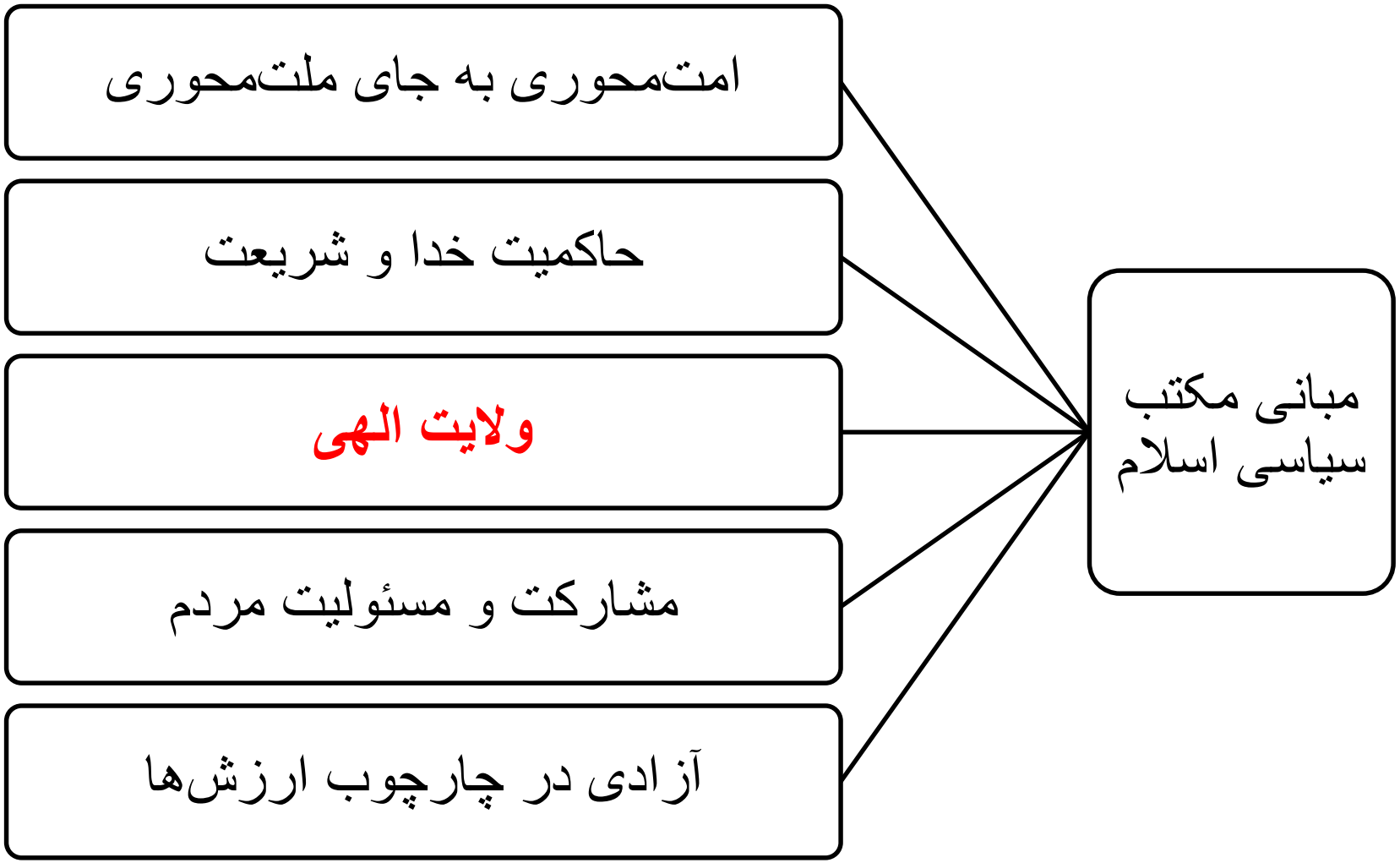
مکتب و نظام سیاسی اسلام

مبانی مکتب سیاسی اسلام

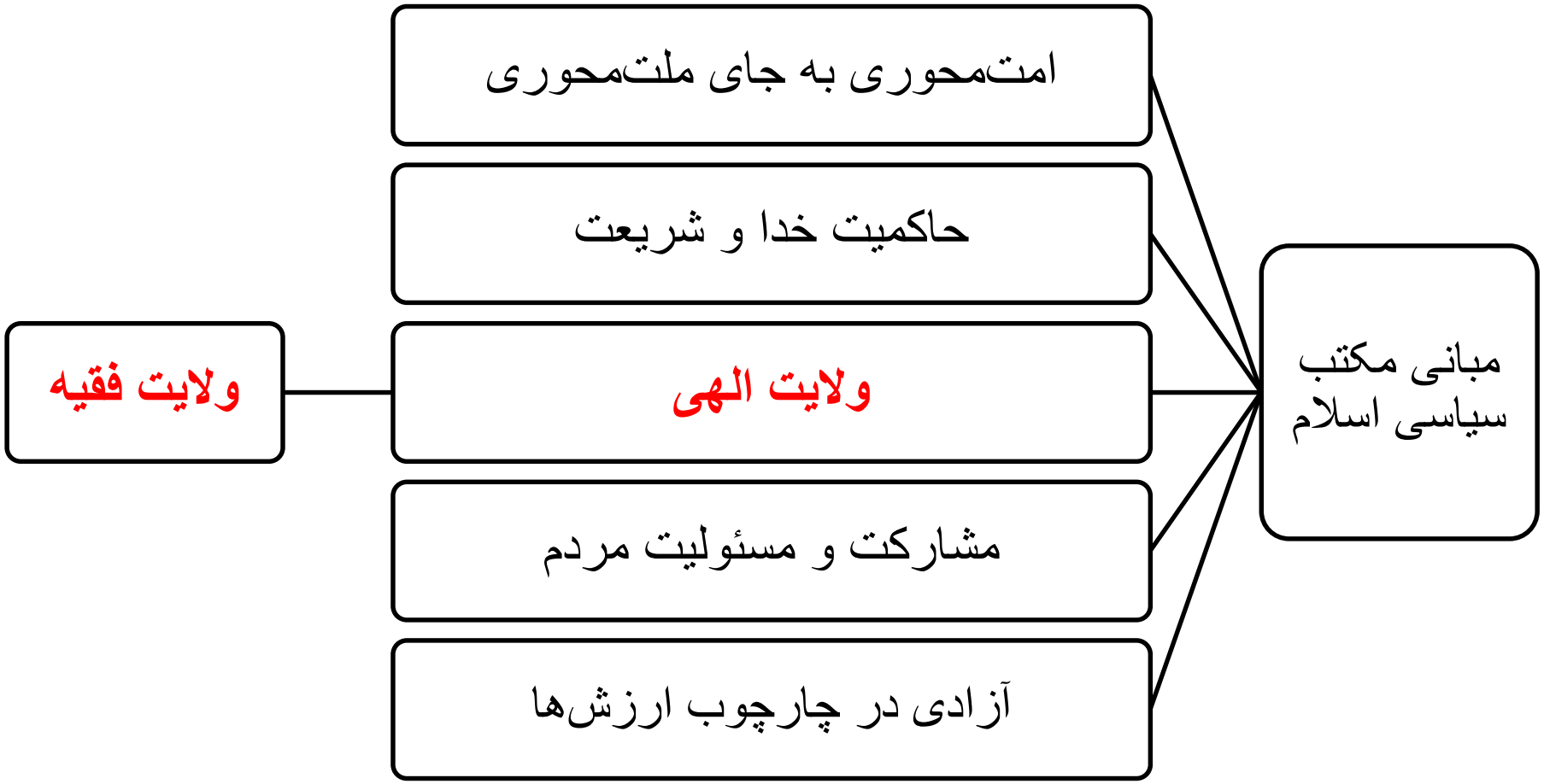
نظام سیاسی اسلام

اهداف مکتب سیاسی اسلام

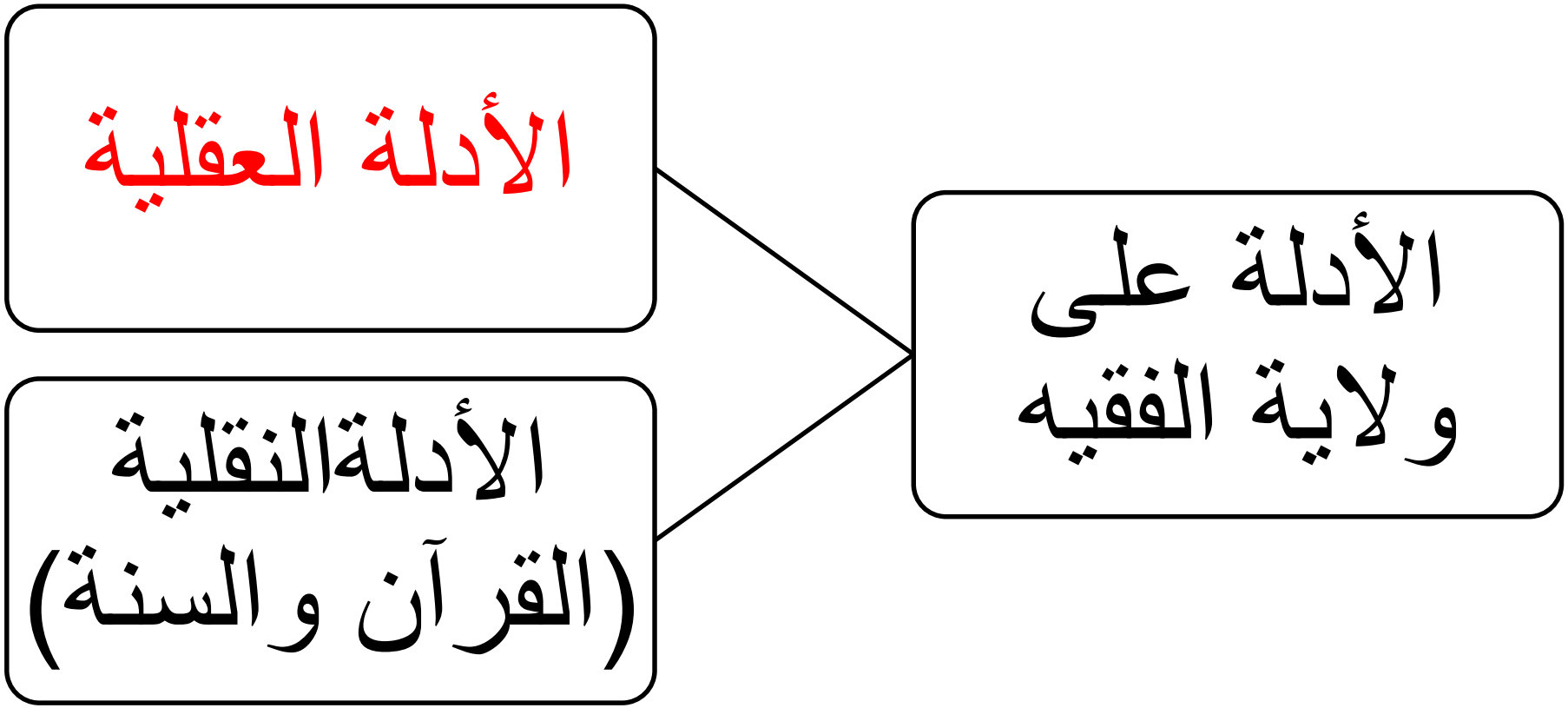
مبانی مکتب سیاسی اسلام

مبانی مکتب سیاسی اسلام

أدلة ولاية الفقيه

أدلة ولاية الفقيه

- الأدلة العقلية
- يستند الدليل العقلى إلى حجة مفادها أن قيام الحكومة الإسلامية واجب عقلاً وشرعاً، ولا يمكن تحقيقه إلا بولاية الفقيه. ويمكن تلخيص الحجة فى النقاط التالية:

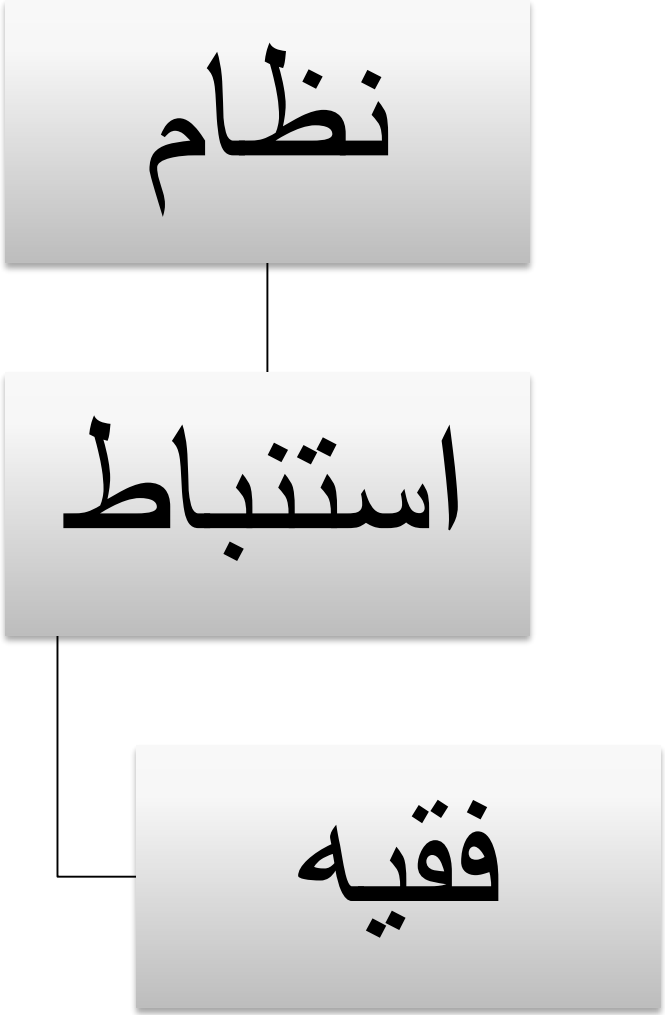
أدلة ولاية الفقيه

- ١- الإسلام دين شامل يحتوى على أحكام سياسية واقتصادية واجتماعية لا يمكن تنفيذها بدون سلطة حاكمة (مثل إقامة الحدود، الجهاد، جمع الزكاة والخراج). فى غيبة الإمام المعصوم، يجب أن يتولى الأمر من هو أقرب إليه علماً وعدالة، وهو الفقيه الجامع للشرائط، لتجنب الفوضى وحفظ النظام الإسلامى.

دليل "الحسبة" و ولاية الفقيه

- ٢- دليل "الحسبة": ما لا يرضى الشارع بتركه (مثل حماية المجتمع) يجب القيام به، والفقيه أولى به.

دلیل عقلی ولایت فقیه بر اساس نظریه اندیشه مدون در اسلام

دلیل عقلی ولایت فقیه بر اساس نظریه اندیشه مدون در اسلام

ساز و کار

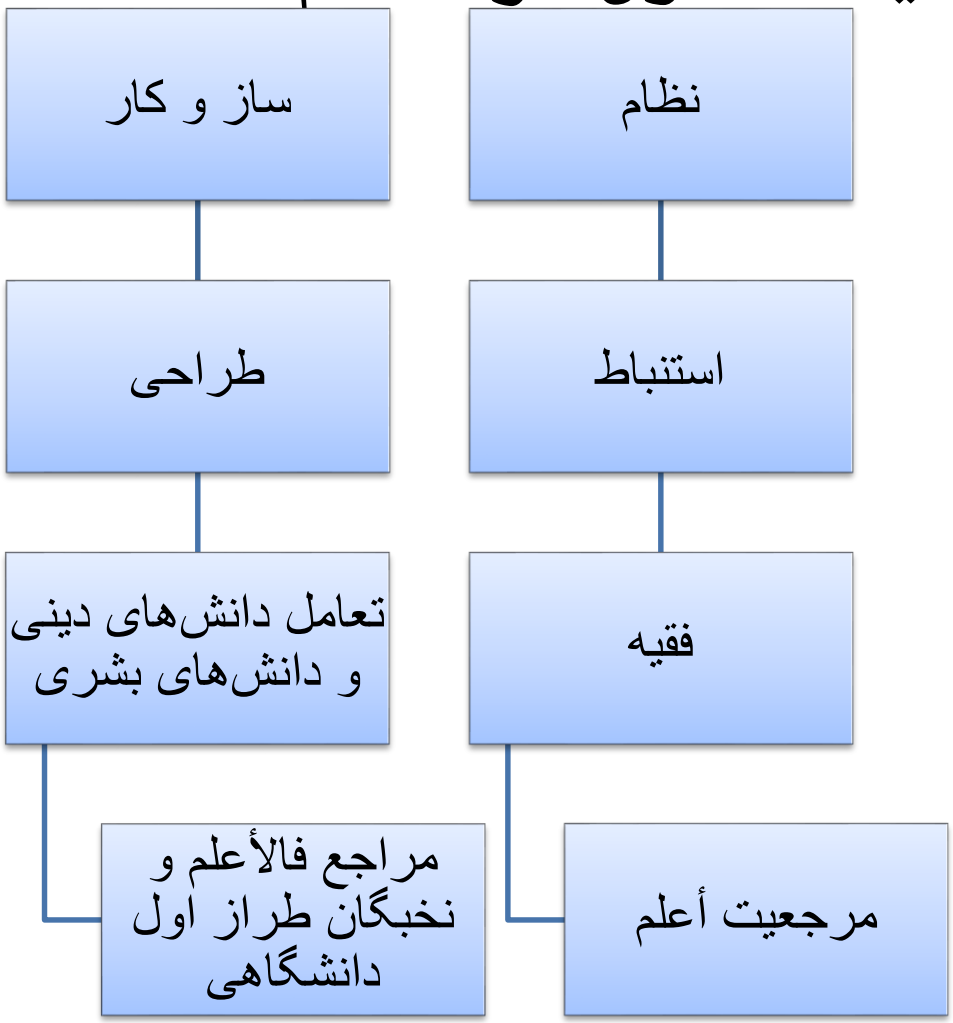
طراحی

تعامل دانش‌های دینی و دانش‌های بشری

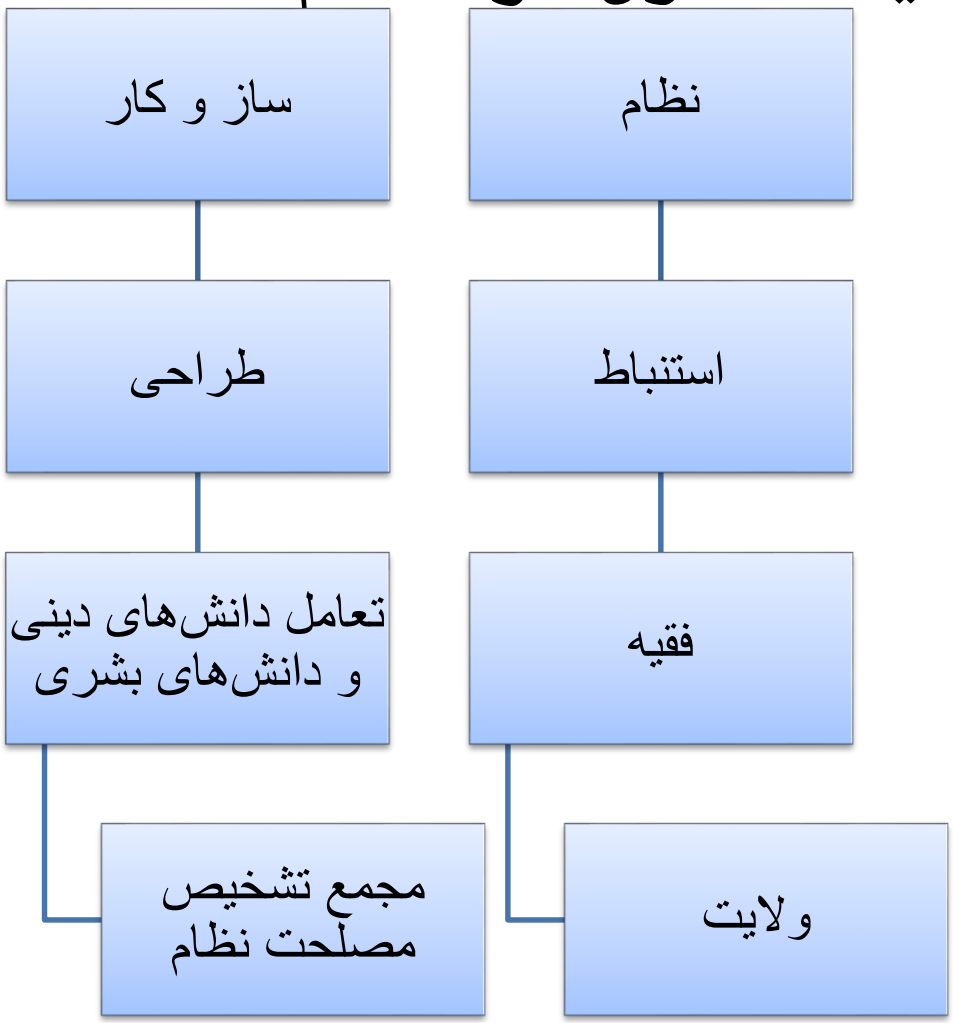
دلیل عقلی ولایت فقیه بر اساس نظریه اندیشه مدون در اسلام

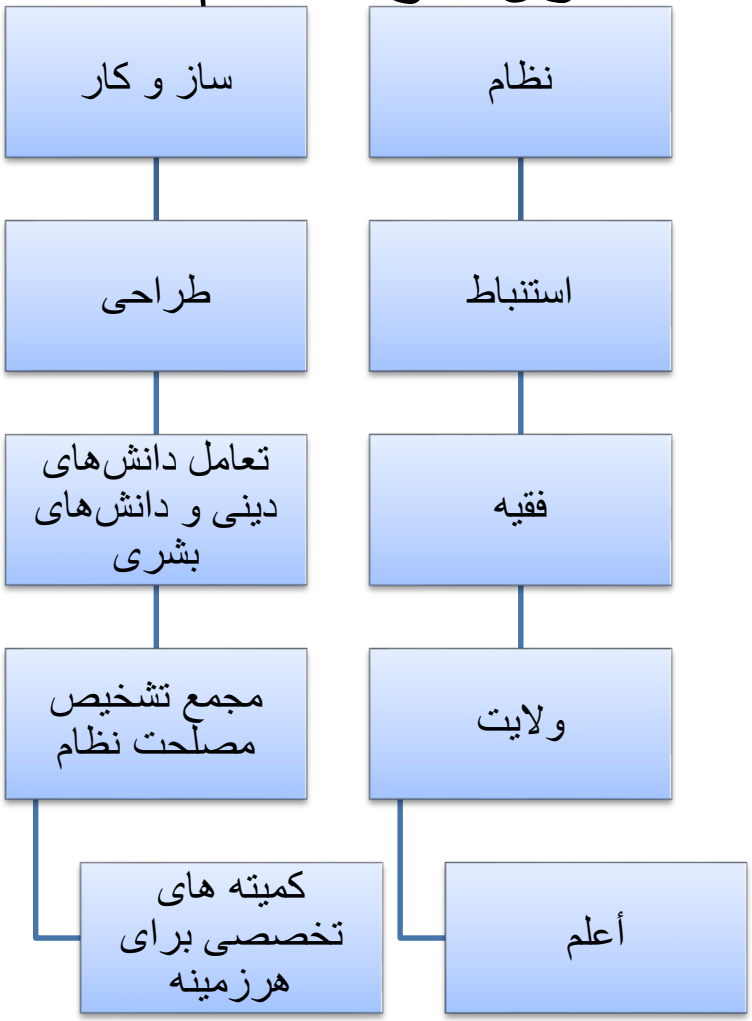
دلیل عقلی ولایت فقیه بر اساس نظریه اندیشه مدون در اسلام

دلیل عقلی ولایت فقیه بر اساس نظریه اندیشه مدون در اسلام

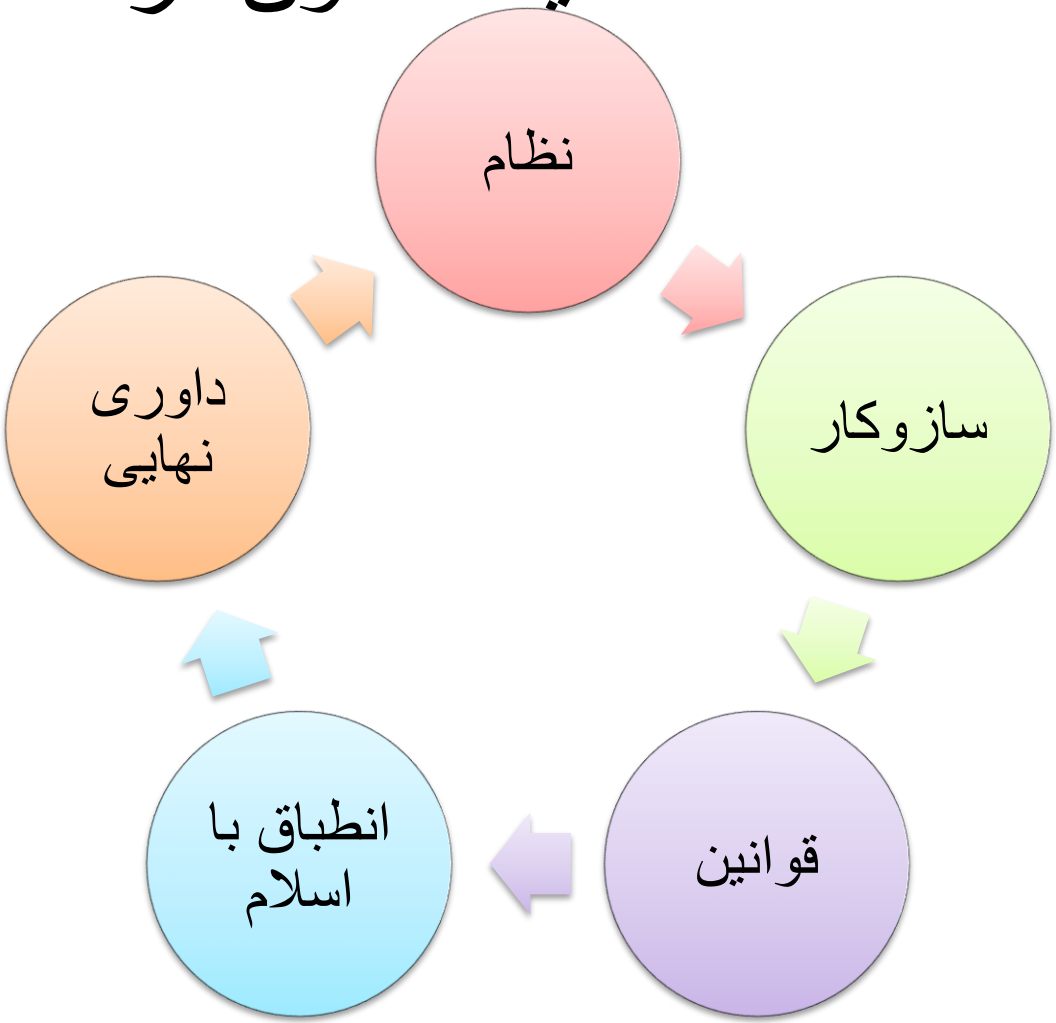
دلیل عقلی ولایت فقیه بر اساس نظریه اندیشه مدون در اسلام

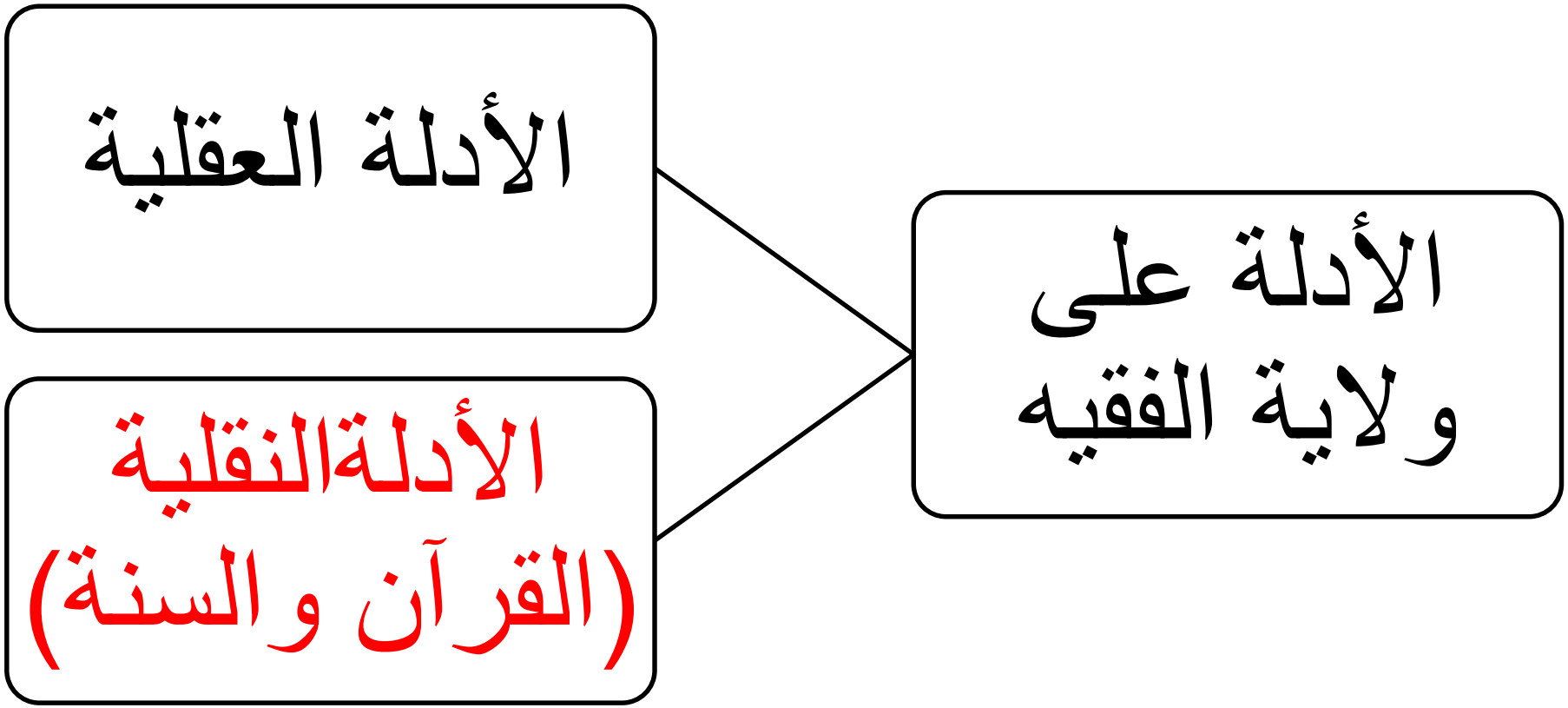
دلیل عقلی ولایت فقیه بر اساس نظریه اندیشه مدون در اسلام

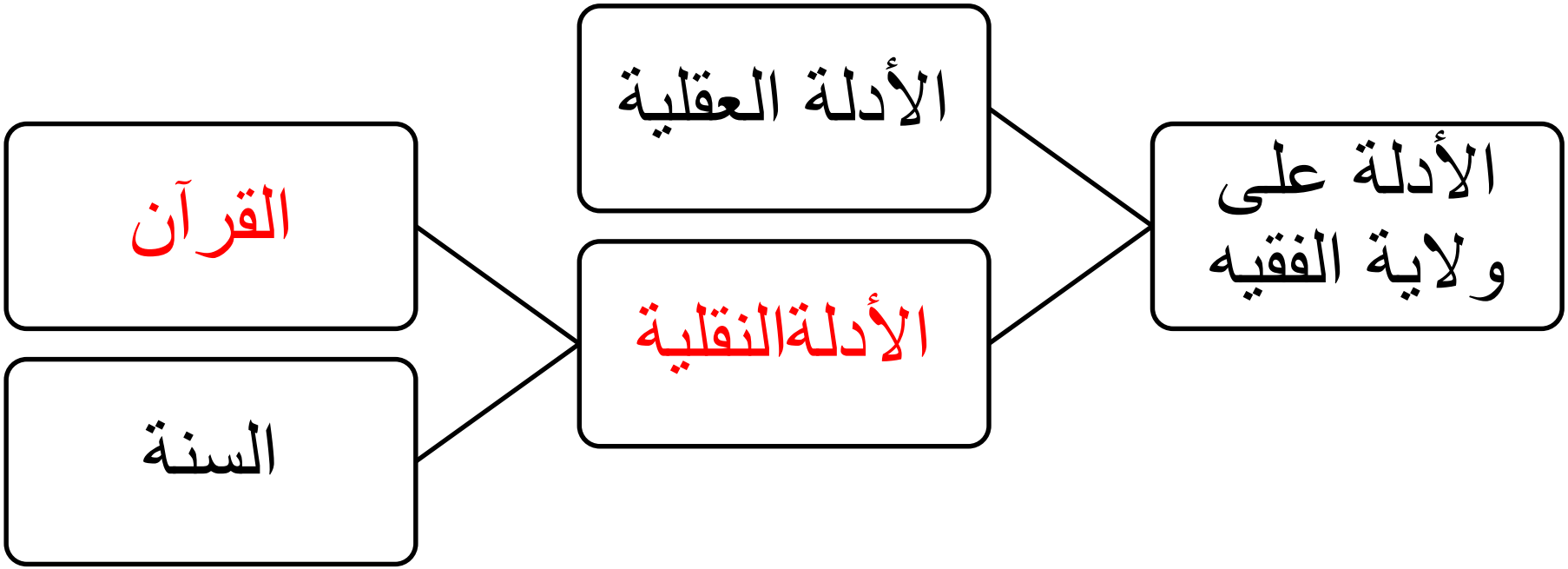
دلیل عقلی ولایت فقیه بر اساس نظریه اندیشه مدون در اسلام

أدلة ولاية الفقيه

أدلة ولاية الفقيه

أدلة ولاية الفقيه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَ الرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَ أَحْسَنُ تَأْوِيلاً

﴿ ٥٩ النساء ﴾

أدلة ولاية الفقيه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ **أُولِي الْأَمْرِ** مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَ الرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَ أَحْسَنُ تَأْوِيلاً

﴿ ٥٩ النساء ﴾

أدلة ولاية الفقيه

أَ لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَ مَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَ يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالاً بَعِيداً ﴿٦٠﴾

﴿ النساء ﴾

وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَ إِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُوداً ﴿٦١﴾

﴿ النساء ﴾

شرائط ولی أمر

- در آیه شریفه ۵۹ سوره نسا اولی الامر به عنوان حاکم مطرح و اطاعت از او واجب شمرده شده است، بدون آنکه شرطی برای آن به جز منکم یعنی مسلمان بودن در آیه ذکر شده باشد.

شرائط ولی أمر

- اما ارتکاز عقلایی این اطلاق را مقید می‌کند به چهارچوب موازین شرعی و در واقع مانع از انعقاد اطلاق خارج از این محدوده می‌شود.

شرائط ولی أمر

- ذیل آیه که صحبت از تنازع می‌کند هرچند کلی و غیر وابسته به تنازع خاصی است، اما قطعاً شامل **تنازع در اولی‌الامر** هم می‌شود و معیار را مراجعه به خدا و پیغمبر، یعنی شریعت، معرفی می‌کند.

شرائط ولی أمر

- در آیه ۶۰ همین سوره در واقع **طاغوت** را به عنوان نقطه مقابل **"اولی الامر پذیرفته شده شرعی"** معرفی می‌کند.
- همه این شواهد نشان می‌دهد که اولی‌الامر در چهارچوب موازین شرعی مورد نظر است.

شرائط ولی أمر

- با قطع نظر از ادله خاص در بحث ولایت فقیه ما شرط عدالت را از تشریعات اسلامی می‌توانیم نتیجه بگیریم.

شرائط ولی أمر

- زمانی که شارع برای امامت جماعت عدالت را شرط می‌داند، در حالی که امام جماعت فقط تحمل قرائت می‌کند و مأمومین فقط در مقام عمل از او تبعیت می‌کنند، پس به طریق اولی در کسی که جامعه اسلامی را اداره می‌کند، بلکه امت اسلامی را رهبری می‌کند، عدالت شرط خواهد بود.

شرائط ولی أمر

- از سوی دیگر شرط **کفایت**، یعنی توانایی امور اداره امور به صورت شایسته، شرطی است که از نظر عقلا برای هر رهبر سیاسی لازم است.
- بنابراین دو شرط **عدالت** و **کفایت** بدون نیاز به ادله خاص قابل اثبات است.

شرائط ولی أمر

- در موضوع **فقاهت** باید توجه داشت که اگر شخص عادل و با کفایت که فقیه نباشد، رهبری را به دست بگیرد و در موضوعات کلان با این سوال مواجه شود که کدام مسیر شرعاً جایز یا واجب است؟ لازم است از فقیه سوال کند.

شرائط ولی أمر

- فقیه زمانی می‌تواند به این سوال جواب دهد که از جزئیات موضوع باخبر باشد و زمانی که با این اطلاع فقیه فتوا دهد، عدالت این شخص اقتضا می‌کند که از او تبعیت کند و این به معنای **رهبری فقیه** خواهد بود

دلیل عقلی ولایت فقیه بر اساس نظریه اندیشه مدون در اسلام

